

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT 629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04 UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
OŚRODEK INFORMACJI 693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23 00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
INTERNET <http://www.cbos.pl> E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/148/2007

OPINIE O DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI PUBLICZNYCH

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, WRZESIEŃ 2007

PRZEDRUK I ROZPOWSZECHNIANIE MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- ❑ Notowania Sejmu tuż przed jego decyzją o skróceniu kadencji były bardzo złe. Pozytywne opinie o działalności Sejmu wyrażało 15% ankietowanych, a negatywne – 75%.

- ❑ W porównaniu z sierpniem poprawiły się opinie o działalności Lecha Kaczyńskiego. Dobrze ocenia pracę urzędu prezydenta 38% badanych (wzrost o 7 punktów), a źle – 52%. Z dłuższej perspektywy czasowej notowania prezydenta są stabilne, nadal przeważa w nich krytycyzm.

- ❑ Władze samorządowe, w przeciwieństwie do centralnych, uzyskują dobre oceny. Działalność władz swojego miasta lub gminy dobrze ocenia większość Polaków (68%).

- ❑ W ciągu ostatnich czterech miesięcy poprawiły się opinie o związkach zawodowych. Działalność NSZZ „Solidarność” uzyskuje dobre oceny u 32% badanych (od maja wzrost o 6 punktów), a źle – u 29%. O działaniach OPZZ dobre zdanie ma 22% ankietowanych (wzrost o 5 punktów), a źle – 27%.

- ❑ Kościół rzymskokatolicki jest pozytywnie oceniany przez większość Polaków, lecz ostatnio notowania Kościoła jako instytucji społecznej się pogorszyły: 60% badanych (od maja spadek o 3 punkty) ma o nim dobre zdanie, a 27% (wzrost o 6 punktów) wyraża opinie negatywne.

W sondażu wrześniowym¹ badaliśmy stosunek społeczeństwa do instytucji publicznych. Poza działalnością parlamentu i urzędu prezydenta (poddawanych ocenie co miesiąc) respondenci oceniali też funkcjonowanie związków zawodowych, instytucji finansowych, instytucji wymiaru sprawiedliwości, wojska, Kościoła rzymskokatolickiego, NIK, Trybunału Konstytucyjnego, Rzecznika Praw Obywatelskich, IPN, policji, ABW, CBA, a także najważniejszych stacji radiowych i telewizyjnych.

OCENY DZIAŁALNOŚCI PARLAMENTU

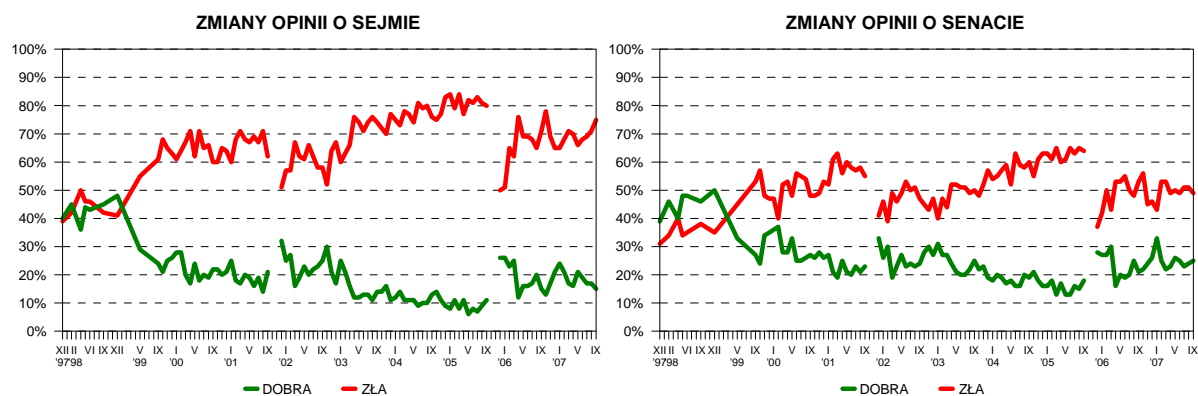
O ocenę działalności parlamentu prosiliśmy respondentów przed podjęciem przez Sejm decyzji o samorozwiązaniu, które nastąpiło tuż po realizacji naszego badania. Na początku września notowania Sejmu były bardzo złe: 15% dorosłych Polaków miało o nim dobre zdanie, a 75% (od sierpnia wzrost o 4 punkty) wyrażało opinie negatywne.

W ocenach Senatu także przeważał krytycyzm, lecz mniej zdecydowanie. Dobrze oceniała jego działania jedna czwarta ankietowanych (25%), natomiast około połowy (49%) było przeciwnego zdania.

Tabela 1

Oce- niane insty- tucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań														Zmiany VIII-IX 2007	
		VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII		IX
		2006						2007									
		w procentach															
Sejm	dobra	17	20	15	13	17	21	24	21	17	16	21	19	17	17	15	-2
	zła	68	65	71	78	69	65	65	68	71	70	66	68	69	71	75	+4
	Trudno powiedzieć	15	15	14	9	14	14	12	11	12	14	12	13	14	12	10	-2
Senat	dobra	20	25	21	22	24	26	33	25	22	23	26	25	23	24	25	+1
	zła	50	48	53	56	45	46	43	53	53	49	50	49	51	51	49	-2
	Trudno powiedzieć	30	27	26	22	31	28	24	22	26	28	24	26	26	25	26	+1

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (208) zrealizowano w dniach 31 sierpnia – 4 września 2007 roku na liczącej 844 osoby reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

Krytyczne opinie o działalności Sejmu przeważały wśród wyborców wszystkich największych partii politycznych oraz wśród osób o niesprecyzowanych preferencjach partyjnych. Zwolennicy PiS oceniali pracę Sejmu nieco lepiej niż pozostali.

Tabela 2

Potencjalne elektoraty*	Oceny działalności Sejmu		
	dobra	zła	Trudno powiedzieć
	w procentach		
PiS	35	61	4
PO	10	83	7
LiD	3	90	7
Niezdecydowani	13	78	9
Niezamierzający głosować	9	77	14

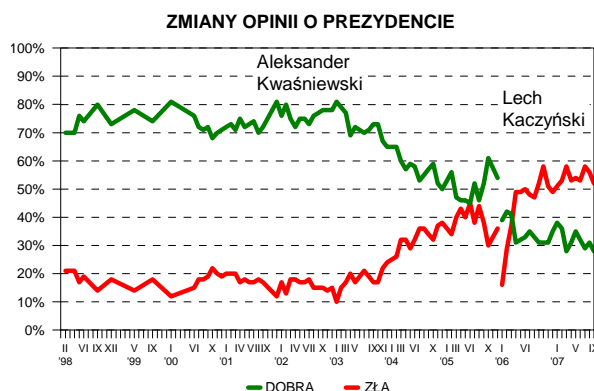
* Nie zamieściliśmy opinii elektoratów Samoobrony, LPR i PSL ze względu na zbyt małe ich liczebności w badanej próbie

OCENY DZIAŁALNOŚCI PREZYDENTA LECHA KACZYŃSKIEGO

W porównaniu z sierpniem oceny działalności prezydenta Lecha Kaczyńskiego się poprawiły. Pozytywne zdanie o pracy urzędu prezydenta ma 38% badanych (wzrost o 7 punktów), a 52% (spadek o 4 punkty) wyraża opinie negatywne. Z dłuższej perspektywy czasowej oceny prezydenta są stabilne, nadal przeważa w nich krytycyzm.

Tabela 3

Oceny prezydenta	Wskazania respondentów według terminów badań																Zmiany VIII–IX 2007
	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	
	2006								2007								
	w procentach																
Dobra	33	35	33	31	31	31	35	38	36	28	31	35	32	29	31	38	+7
Zła	50	48	47	53	58	52	49	51	53	58	53	54	53	58	56	52	-4
Trudno powiedzieć	17	17	20	17	12	18	16	11	11	14	15	12	15	13	13	10	-3

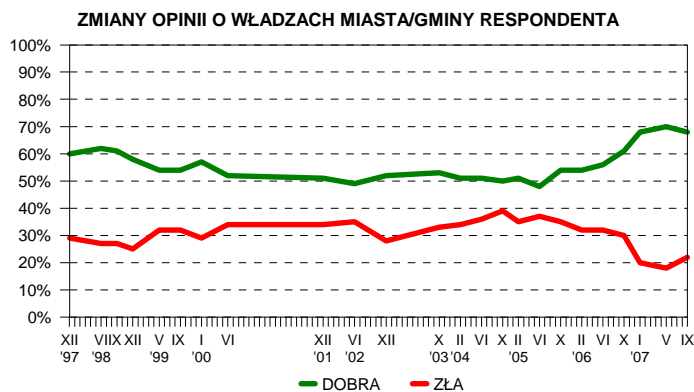

OCENY DZIAŁALNOŚCI WŁADZ SAMORZĄDOWYCH

Władze samorządowe, w przeciwieństwie do centralnych, uzyskują bardzo dobre oceny. Działalność władz miasta lub gminy dobrze ocenia zdecydowana większość dorosłych Polaków (68%). W ciągu ostatnich czterech miesięcy nieznacznie przybyło opinii krytycznych (o 4 punkty, do 22%). Aprobata najczęściej wyrażają osoby mieszkające na wsi i w małych miastach, a więc w miejscowościach, w których mieszkańcy często osobiście znają wójta lub burmistrza, władza nie jest anonimowa i obywatele mogą łatwiej bezpośrednio ją kontrolować.

Tabela 4

Oceny władz miasta/gminy	Wskazania respondentów według terminów badań												Zmiany V–IX 2007
	VI '04	X '04	II '05	VI '05	X '05	II '06	VI '06	X '06	I '07	V '07	IX '07		
	w procentach												
Dobra	51	50	51	48	54	54	56	61	68	70	68	-2	
Zła	36	39	35	37	35	32	32	30	20	18	22	+4	
Pominięto „trudno powiedzieć”													

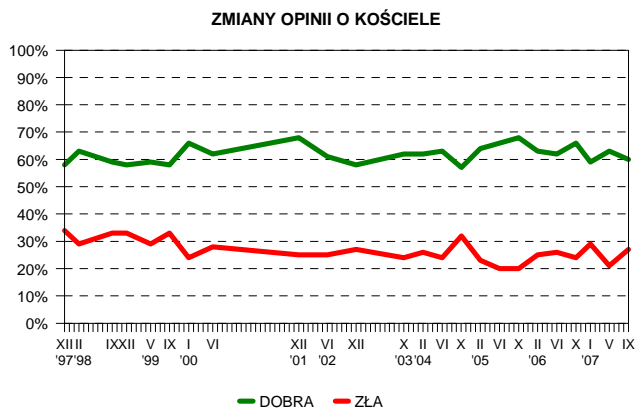

OCENY DZIAŁALNOŚCI KOŚCIOŁA RZYMSKOKATOLICKIEGO

Kościół rzymskokatolicki jest pozytywnie oceniany przez większość Polaków. Prawie dwie trzecie ankietowanych (60%) ma o nim dobre zdanie, a około jednej czwartej (27%) wyraża opinie negatywne. W porównaniu z poprzednim, majowym pomiarem opinie o działalności Kościoła się pogorszyły: odsetek złych ocen wzrósł o 6 punktów. Pewien wpływ na tę zmianę mogła mieć działalność o. Tadeusza Rydzyka oraz jej konsekwencje. Pod koniec sierpnia toruńska prokuratura orzekła, że szef Radia Maryja nie znieważył prezydenta Lecha Kaczyńskiego ani osób narodowości żydowskiej, i odmówiła wszczęcia postępowania w sprawie jego wykładów, których nagrania ujawnił „Wprost”.

Tabela 5

Oceny działalności Kościoła rzymskokatolickiego	Wskazania respondentów według terminów badań											Zmiany V-IX 2007
	VI '04	X '04	II '05	VI '05	X '05	II '06	VI '06	X '06	I '07	V '07	IX '07	
	w procentach											
Dobra	63	57	64	66	68	63	62	66	59	63	60	-3
Zła	24	32	23	20	20	25	26	24	29	21	27	+6
Pominięto „trudno powiedzieć”												

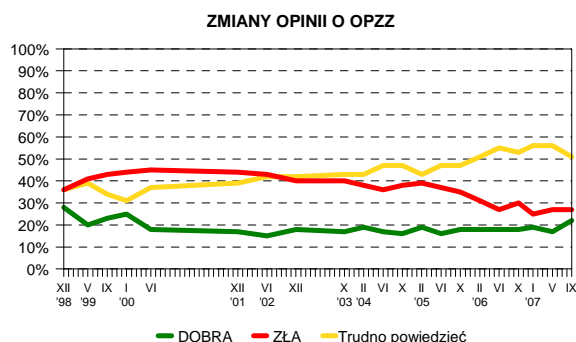
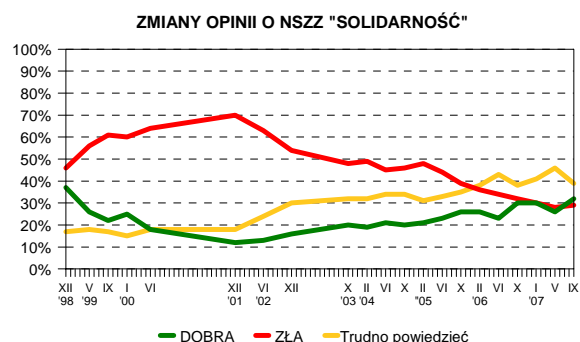
OCENY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

Kilka dni przed realizacją naszego badania rząd zawarł z „Solidarnością” porozumienie, które przewiduje m.in. wydłużenie o rok możliwości przechodzenia na wcześniejszą emeryturę oraz podniesienie płacy minimalnej. Odbyło się to z pominięciem Komisji Trójstronnej, organizacji pracodawców, OPZZ i Forum Związków Zawodowych.

W stosunku do maja opinie o związkach zawodowych się poprawiły: zarówno „Solidarność”, jak i OPZZ uzyskały więcej ocen pozytywnych. Działalność „Solidarności” dobrze ocenia 32% badanych (wzrost o 6 punktów), a źle – 29%. O OPZZ dobre zdanie ma 22% ankietowanych (wzrost o 5 punktów), a źle – 27%. W dalszym ciągu respondenci najczęściej nie mają wyrobionej opinii o działaniach obu central związkowych.

Tabela 6

Oceniane związki zawodowe	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań											Zmiany V-IX 2007
		VI '04	X '04	II '05	VI '05	X '05	II '06	VI '06	X '06	I '07	V '07	IX '07	
		w procentach											
NSZZ „Solidarność”	dobra	21	20	21	23	26	26	23	30	30	26	32	+6
	zła	45	46	48	44	39	36	34	32	30	28	29	+1
	Trudno powiedzieć	34	34	31	33	35	38	43	38	41	46	39	-7
OPZZ	dobra	17	16	19	16	18	18	18	18	19	17	22	+5
	zła	36	38	39	37	35	31	27	30	25	27	27	0
	Trudno powiedzieć	47	47	43	47	47	51	55	53	56	56	51	-5

Znacznie lepsze zdanie o działalności OPZZ mają członkowie związków zawodowych niż pozostali respondenci, natomiast odsetek dobrych opinii o NSZZ „Solidarność” jest porównywalny wśród pracowników należących do związków zawodowych i nienależących do nich. Pracujący członkowie związków nieco lepiej oceniają OPZZ niż „Solidarność”.

Tabela 7

Oceniane związki zawodowe	Oceny	Oceny respondentów		
		pracujących, należących do związków zawodowych	pracujących, nienależących do związków zawodowych	niepracujących
		w procentach		
NSZZ „Solidarność”	dobra	36	34	30
	zła	36	30	28
	Trudno powiedzieć	28	36	42
OPZZ	dobra	41	23	19
	zła	34	28	25
	Trudno powiedzieć	24	49	56

OCENY INSTYTUCJI FINANSOWYCH

Działalność instytucji finansowych jest dobrze oceniana. Ostatnie cztery miesiące nie przyniosły większych zmian.

Narodowy Bank Polski uzyskuje oceny pozytywne u ponad połowy respondentów (52%). Negatywnie ocenia tę instytucję 13% badanych, a około jednej trzeciej (35%) nie potrafi się wypowiedzieć na temat jej działalności.

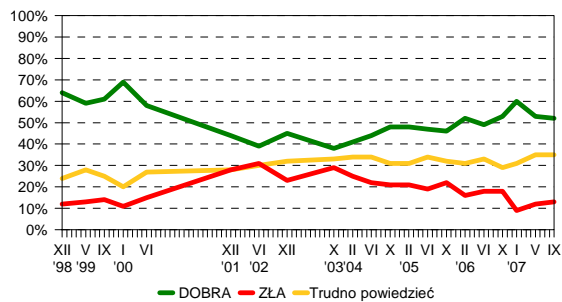
Dobre zdanie o Radzie Polityki Pieniężnej ma 35% ankietowanych, złe – 17%, prawie połowa zaś (48%) nie wystawia jednoznacznej oceny.

Giełda Papierów Wartościowych znacznie częściej uzyskuje oceny dobre (33%) niż złe (7%), ale aż 60% Polaków nie ma wyrobionej opinii o działalności tej instytucji.

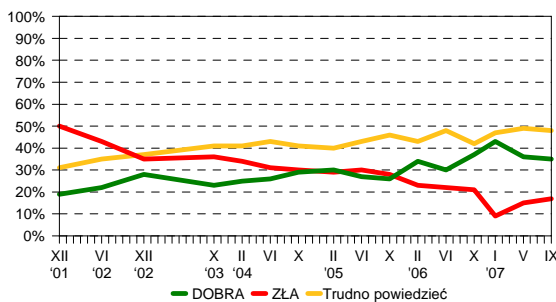
Tabela 8

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań											Zmiany V-IX 2007
		VI '04	X '04	II '05	VI '05	X '05	II '06	VI '06	X '06	I '07	V '07	IX '07	
		w procentach											
Narodowy Bank Polski	dobra	44	48	48	47	46	52	49	53	60	53	52	-1
	zła	22	22	21	19	22	16	18	18	9	12	13	+1
	Trudno powiedzieć	34	31	31	34	32	31	33	29	31	35	35	0
Rada Polityki Pieniężnej	dobra	26	29	30	27	26	34	30	37	43	36	35	-1
	zła	31	30	29	30	28	23	22	21	9	15	17	+2
	Trudno powiedzieć	43	41	40	43	46	43	48	42	47	49	48	-1
Giełda Papierów Wartościowych	dobra	22	26	28	21	28	33	31	35	37	35	33	-2
	zła	10	8	8	7	9	8	8	7	4	7	7	0
	Trudno powiedzieć	68	66	64	72	63	59	61	58	60	58	60	+2

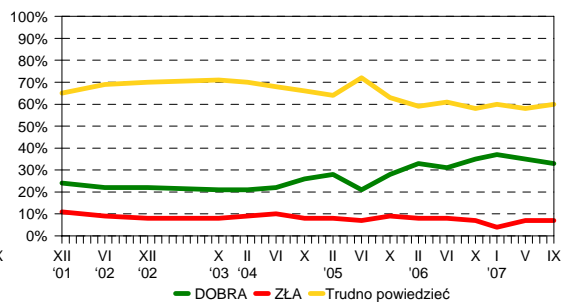
ZMIANY OPINII O NARODOWYM BANKU POLSKIM

ZMIANY OPINII O RADZIE POLITYKI PIENIĘŻNEJ

ZMIANY OPINII O GIEŁDZIE PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH

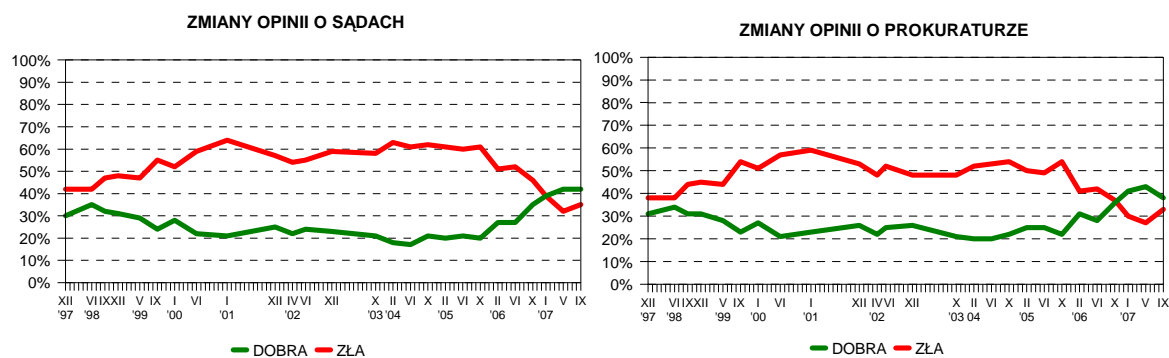
OCENY DZIAŁALNOŚCI WOJSKA

Wojsko stale uzyskuje bardzo dobre notowania. Obecnie ponad dwie trzecie ankietowanych (70%, od maja wzrost o 3 punkty) wystawia oceny dobre, a jedynie 8% – złe. Udział polskich żołnierzy w niepopularnych misjach wojskowych w Iraku i Afganistanie² nie wpływa na oceny sił zbrojnych lub je utrwała.

Tabela 9

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań											Zmiany V-IX 2007
		VI '04	X '04	II '05	VI '05	X '05	II '06	VI '06	X '06	I '07	V '07	IX '07	
		w procentach											
Wojsko	dobra	67	67	68	65	67	72	71	67	73	67	70	+3
	zła	9	11	9	11	10	8	7	10	8	8	8	0
	Trudno powiedzieć	24	22	23	24	23	21	22	23	19	25	22	-3

² Por. komunikaty CBOS „Opinia publiczna o polskim zaangażowaniu militarnym w Afganistanie i Iraku”, czerwiec 2007, oraz „Stosunek do udziału polskich żołnierzy w misji stabilizacyjnej w Iraku”, sierpień 2007.

OCENY DZIAŁALNOŚCI POLICJI, ABW I CBA

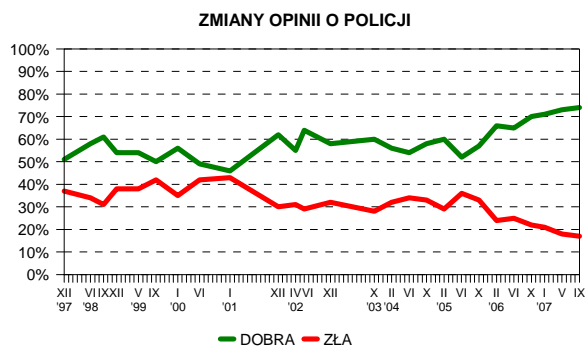
Policja uzyskuje bardzo dobre notowania, które systematycznie się poprawiają. Dobrą opinię o jej pracy ma obecnie blisko trzy czwarte respondentów (74%), natomiast złą – poniżej jednej piątej (17%). Ostatni raz zbliżone wyniki zanotowaliśmy w 1993 roku.

We wrześniu po raz pierwszy na liście ocenianych instytucji umieściliśmy Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Centralne Biuro Antykorupcyjne. Uzyskują one znacznie gorsze oceny niż policja: dobrze ocenia je po około jednej trzeciej ankietowanych (ABW – 31%, CBA – 34%), a źle – także mniej więcej co trzeci dorosły respondent (ABW – 34%, CBA – 35%). Opinie o działalności obu tych instytucji są silnie upolitycznione: oceny dobre częściej wystawiają osoby o poglądach prawicowych niż badani deklarujący orientację centrową czy, zwłaszcza, lewicową. Opinie o tych służbach zależą też od poziomu wykształcenia badanych: im on wyższy, tym silniejszy jest krytycyzm wobec ich działań.

Tabela 11

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań												Zmiany V–IX 2007
		II '04	VI '04	X '04	II '05	VI '05	X '05	II '06	VI '06	X '06	I '07	V '07	IX '07	
		w procentach												
Policja	dobra	56	54	58	60	52	57	66	65	70	71	73	74	+1
	zła	32	34	33	29	36	33	24	25	22	21	18	17	-1
ABW	Dobra	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31	*
	Zła	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34	*
CBA	Dobra	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	34	*
	Zła	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	35	*

Pominięto „trudno powiedzieć”. * W maju 2007 roku brak pomiaru

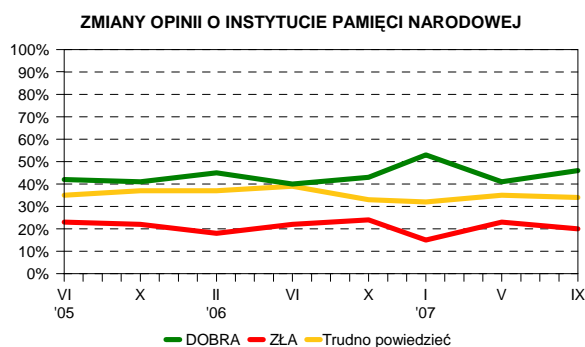

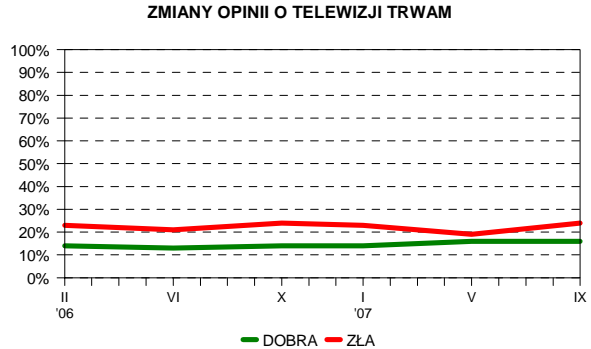
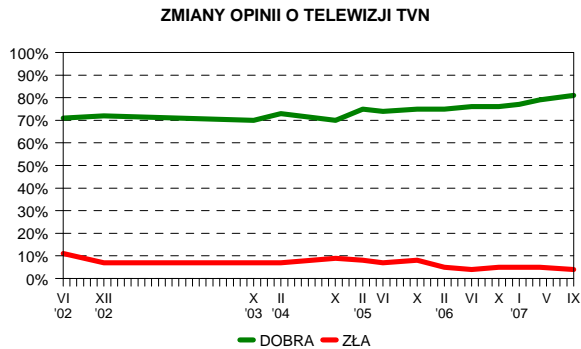
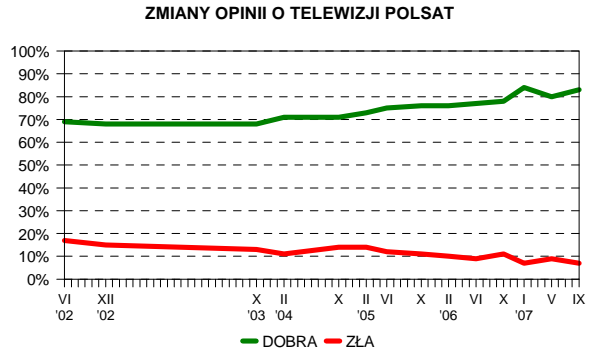
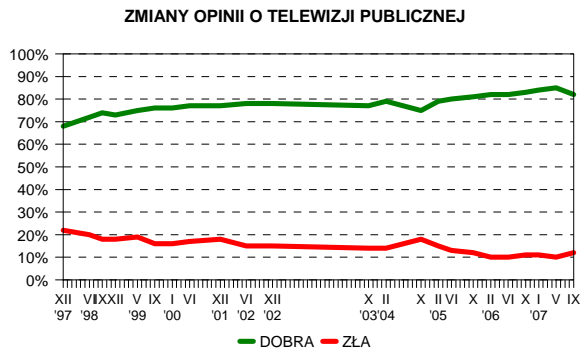
OCENY DZIAŁALNOŚCI IPN

Mniej niż połowa Polaków (46%) dobrze ocenia działalność Instytutu Pamięci Narodowej, natomiast jedna piąta (20%) – źle. Po znaczącym 12-punktowym spadku odsetka dobrych ocen przed czterema miesiącami obecnie notujemy ich 5-punktowy wzrost. Około jednej trzeciej badanych (34%) nie ma zdania na temat pracy tej instytucji.

Tabela 12

Oceniane instytucje	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań							Zmiany V-IX 2007	
		VI '05	X '05	II '06	VI '06	X '06	I '07	V '07		IX '07
		w procentach								
Instytut Pamięci Narodowej	dobra	42	41	45	40	43	53	41	46	+5
	zła	23	22	18	22	24	15	23	20	-3
	Trudno powiedzieć	35	37	37	39	33	32	35	34	-1

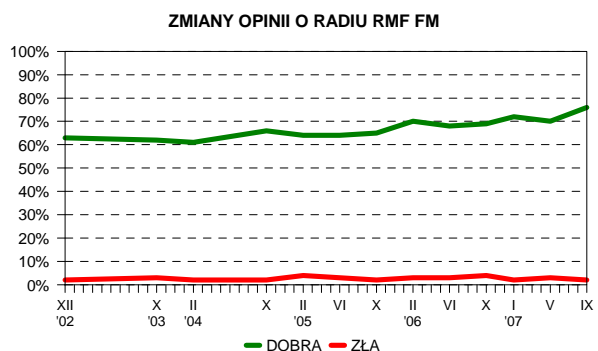
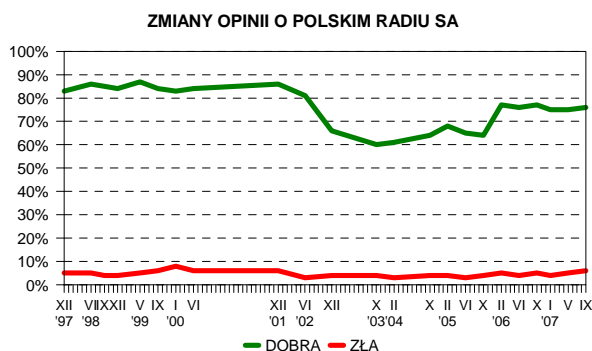

Zarówno Polskie Radio, jak i główne stacje prywatne – RMF FM i Radio Zet uzyskują dobre oceny. Wszystkich trzech nadawców dobrze ocenia co najmniej trzy czwarte dorosłych badanych: Polskie Radio (publiczne) i RMF FM – po 76%, Radio Zet – 75%. Opinie negatywne pojawiają się sporadycznie. Od maja poprawiły się oceny zarówno RMF FM, jak i Radia Zet (6-punktowy wzrost odsetka opinii pozytywnych w przypadku obu stacji).

Radio Maryja uzyskuje niemal dwukrotnie więcej ocen złych (40%) niż dobrych (21%). Dezaprobata jego działalności wzrosła od maja o 9 punktów procentowych, co można wiązać z krytyką publicznej działalności o. Tadeusza Rydzyka, dyrektora Radia Maryja.

Warto zwrócić uwagę, że sporo osób wystawia oceny danej stacji radiowej, chociaż jej nie słucha.

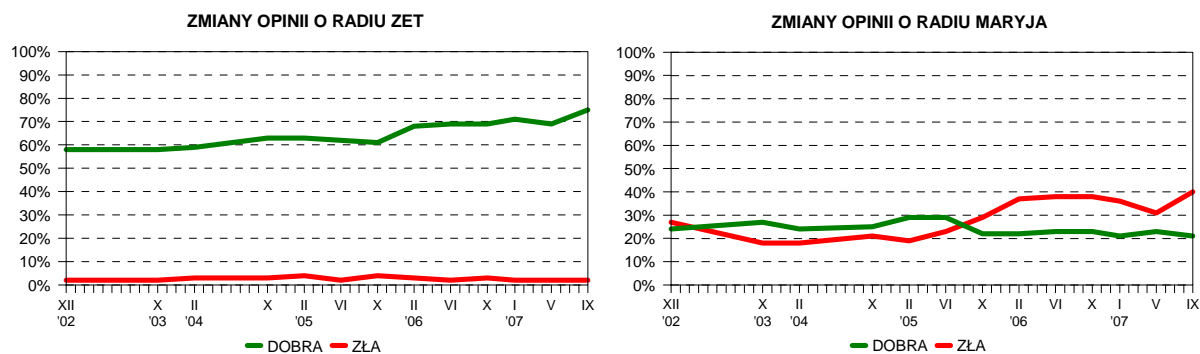

Tabela 15

Oceniane stacje radiowe	Oceny	Wskazania respondentów według terminów badań										Zmiany V-IX 2007
		X '04	II '05	VI '05	X '05	II '06	VI '06	X '06	I '07	V '07	IX '07	
		w procentach										
Polskie Radio (publiczne)	dobra	64	68	65	64	77	76	77	75	75	76	+1
	zła	4	4	3	4	5	4	5	4	5	6	+1
	Trudno powiedzieć	32	28	32	32	18	20	18	21	20	18	-2
Radio RMF FM	dobra	66	64	64	65	70	68	69	72	70	76	+6
	zła	2	4	3	2	3	3	4	2	3	2	-1
	Trudno powiedzieć	32	32	33	33	27	29	27	25	28	22	-6
Radio Zet	dobra	63	63	62	61	68	69	69	71	69	75	+6
	zła	3	4	2	4	3	2	3	2	2	2	0
	Trudno powiedzieć	34	33	36	35	29	29	27	27	29	23	-6
Radio Maryja	dobra	25	29	29	22	22	23	23	21	23	21	-2
	zła	21	19	23	29	37	38	38	36	31	40	+9
	Trudno powiedzieć	54	52	48	48	40	39	39	43	46	39	-7

We wrześniu notujemy pogorszenie opinii na temat działalności Kościoła rzymskokatolickiego, wyraźnie gorsze niż przed czterema miesiącami są też oceny działalności Radia Maryja. Prawdopodobnie te dwie zmiany są ze sobą powiązane. Kontrowersyjne wypowiedzi o. Tadeusza Rydzyka spowodowały wzrost krytycyzmu wobec stacji, którą kieruje, zarazem jednak jego działania mogły się odbić na opiniach o Kościele. Może to potwierdzać wyrażane czasem opinie o negatywnym wpływie działalności Radia Maryja na postrzeganie Kościoła w społeczeństwie.

Warto zwrócić uwagę na zmianę opinii o dwóch największych centralach związkowych: NSZZ „Solidarność” i OPZZ, których notowania się poprawiły. Tuż przed realizacją naszego sondażu rząd zawarł porozumienie z „Solidarnością”, pomijając pozostałych partnerów społecznych (m.in. OPZZ, FZZ i organizacje pracodawców), którzy protestowali. Wydaje się, że nagłośnienie tego przez media miało wpływ na poprawę opinii o związkach zawodowych w ogóle: dostrzeżono ich obecność.

Oceny działalności większości instytucji umieszczonych na naszej liście niewiele się zmieniły.

Opracował
Michał WENZEL